

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofci Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpatul Bejenaru Radic și de către avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului Bejenaru Radic, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Bejenaru Radic Vasile, născut la 19 iunie 1966, originar din s. Sauca, r-l Ocnîța, domiciliat în mun. Chișinău, str. Pietrăriei, 15.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 28.11.2008 - 20.06.2013 (prima instanță);
2. 11.07.2013 - 21.11.2013 (instanța de apel);
3. 03.03.2014 - 01.07.2014 (instanța de recurs ordinar);
4. 24.07.2014 - 16.12.2015 (instanța de apel);
5. 14.03.2016 - 13.09.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2013, Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, (episodul din 5-9 septembrie 2006) la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea i-a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Prin aceeași sentință, Bejenaru Radic a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, (episodul din 26.04.2006 până pe 05.06.2006).

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 43.929, 27 lei.

2. În fapt, prima instanță, pe baza probelor administrate la dosar, a constatat că Bejenaru Radic, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere la 5 septembrie 2006, activînd în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela”, cu adresa juridică s. Țigănești, r-nul Strășeni și avînd în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, care împreună cu actele era transmis lui pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscînd cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș Natalia, proprietara de drept a automobilului susnumit și care putea să-i elibereze o procură ce-i da dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întîlnire cu ultima către data de 08.09.2006 pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism. În vederea realizării intenției sale criminale, la 08.09.2006, întîlnindu-se cu cet. Bectaraș Natalia în apropierea biroului notarial privat ”Danu Inga”, situat în or. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentîndu-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î ST AJ 096 și înșelînd-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș Natalia să creadă în afirmațiile lui Bejenaru Radic și să-i elibereze procură pe numele lui.

Ulterior, la 09.09.2006, continuînd acțiunile sale infracționale, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096 pe numele cet. Mațoc Maria, iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane, cauzînd părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 3300 dolari, care fiind raportați la cursul dolarului BNM constituie 43929,27 lei.

Acțiunile lui Bejenaru Radic pe acest episod au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, Bejenaru Radic este învinuit în aceia că, urmărind scopul de profit și de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26.04.2006 - 05.06.2006, activînd în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gheorghe bani în sumă de 35.080 lei, cauzîndu-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

2.1. În procesul examinării cauzei la 21.06.2011, procurorul a înaintat o nouă învinuire în sensul agravării (vol. V, f. d. 1, 21), conform căreia acțiunile lui Bejenaru Radic pe ambele episoade au fost calificate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal - escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari, în sumă totală de 88320 lei (53240 + 35080 lei).

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1 - *procurorul*, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Bejenaru Radic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal (pe ambele episoade), la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani, invocînd că:

- prin probele prezentate de acuzator și examinate în cadrul ședinței de judecată a fost pe deplin dovedită vinovăția inculpatului Bejenaru Radic, deoarece instanța incorect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept pe al doilea episod;

- vinovăția inculpatului Bejenaru Radic în săvîrșirea infracțiunii incriminate pe ambele

epizoade a fost dovedită pe deplin prin suportul probator acumulat pe parcursul procesului penal, pe care partea acuzării î-l consideră ca complet și administrat fără careva derogări;

- vina inculpatului este demonstrată prin: declarațiile părții vătămate Străisteanu Gheorghe, declarațiile martorilor și prin materialele dosarului;

- în probarea faptului intenției inculpatului de a înșela partea vătămată din start, statuează și probele cercetate pe primul episod care în coroborare cu toate în ansamblu indică direct asupra faptului că inculpatul abuzînd de încrederea acordată din start a avut intenția de a nu și onora obligațiunile asumate față de ultima și de a înșela cu scopul de a însușii banii încasați;

- la baza sentinței prin care a fost achitat inculpatul pe cel de a-1 doilea episod nu au fost combătute probele acuzării și s-au făcut concluzii subiective, neavînd în fapt careva probe certe ce ar combate probele acuzării, nu s-a ținut cont la justa valoarea de criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal și s-a aplicat inculpatului o pedeapsa inechitabilă, în condițiile în care inculpatul în pofida faptului că nu a recunoscut infracțiunea imputată, dar nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea restituirii prejudiciului cauzat.

3.2. - *părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia*, care au solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care Bejenaru Radic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Străisteanu Gheorghe să fie admisă integral.

În susținerea cerințelor sale apelanții au invocate că:

- instanța a aplicat o pedeapsă prea blîndă inculpatului și nu a ținut cont de comportamentul lui la faza săvîrșirii infracțiunii, perioada efectuării urmăririi penale, cît și în instanța de judecată - inculpatul, în permanență, a depus maximum efort de a nu fi descoperită crima săvîrșită, s-a eschivat de la răspunderea penală și nu a recunoscut, nu a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate nici pînă în prezent, pe o perioadă destul de îndelungată (7 ani), creîndu-i părții vătămate impedimente serioase în ce privește folosirea proprietății private și astfel, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante;

- inculpatul Bejenaru Radic incorect a fost achitat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (epizodul din 26.04.2006 - 05.06.2006) - faptul însușirii sumei de 35 080 lei, sub pretextul de a cumpăra un năvod de pescuit. Cu toate că inculpatul a negat în permanență faptul primirii diverselor sume de bani, acest epizod, în opinia părții vătămate, și-a găsit confirmarea în instanța de judecată prin depozițiile martorilor și prin înscrisurile care aparțin lui Bejenaru Radic, confirmate prin raportul de expertiză;

- instanța incorect a exclus din suma prejudiciului cauzat de inculpat cu aplicarea prevederilor art. 619, 1422, 1423 din Codul Civil, deoarece inculpatul, săvîrșind intenționat aceste două epizoade de escrocherie, î-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și le-a dorit, în mod conștient, admițînd survenirea acestor urmări. Deci, Bejenaru conștientizează din 2006 că a acționat contrar legii și a păgubit partea vătămată, fără a-și recunoaște vina și a repara prejudiciul cauzat benevol;

- prin prisma reparării prejudiciului cauzat părții vătămate, instanța nu și-a argumentat convingător poziția, iar trimiterile la unele prevederi din Codul Civil, nu sunt corelate cu probe și argumente.

3.3. - *avocatul Nelly Babcsinchi Nelly în numele inculpatului Bejenaru Radic*, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, procesul penal în privința

inculpatului în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, pe episodul înstrăinării automobilul de model Opel Vectra să fie încetat, deoarece există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, invocînd că:

- la emiterea sentinței, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor, cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea respectivă;

- hotărîrea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărîrea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea pronunțată;

- dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori este un principiu al reglementării raporturilor de drept și procedură penală;

- este ilegală și ordonanța de punere sub învinuire din 01 noiembrie 2008, emisă de procurorul Procuraturii Strășeni Lisnic Andrei, prin care la 12 noiembrie 2008, Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire, conform art. 195 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului Bejenaru Radic și admise apelurile procurorului și a părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități ce țin de domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88.320 lei și prejudiciul moral în sumă de 3.000 lei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1. - *avocatul Constantin Lazari în numele părților vătămate și părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, au contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, doar în partea ce se referă la neexpunerea de către instanța de apel asupra faptului nerespectării de către organul de urmărire penală și instanța de judecată a termenului rezonabil la examinarea și judecarea prezentei cauze penale, solicitînd emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie constatat încălcarea dreptului părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia la examinarea și judecarea prezentei cauze penale în termen rezonabil, în rest decizia instanței de apel să fie menținută fără modificări.

Sub acest aspect, recurenții au invocat că efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei care a durat mai mult de 7 ani, fiind ignorate în acest sens prevederile art. 414; 422 Cod de procedură penală, precum și art. 6 par. 1 CEDO. (la 05.09.06 se consideră început procesul

penal în cauză).

Totodată, recurenții au mai menționat că la materialele dosarului penal sunt anexate mai multe plângeri, cereri, înaintate de părțile vătămate împotriva ilegalităților organului de urmărire penală și a judecătorilor prin care li se solicită întreprinderea măsurilor necesare, potrivit legii, pentru a urgenta finalizarea examinării și judecării cauzei penale, însă toate au fost respinse, iar tergiversarea cauzei le-a cauzat părților vătămate pierderi și cheltuieli materiale și morale deosebit de mari.

5.2. - *avocatul Babciński Nelly în numele inculpatului Bejenaru Radic*, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii pentru care inculpatul a fost condamnat.

Cu referire la episodul (din 05-09 septembrie 2006) a indicat că:

- organul de urmărire penală ilegal prin ordonanțele sale din 27.03.08, 12.07.07, 06.06.08 a anulat tot ordonanțele sale emise anterior de neîncepere a urmăririi penale și de încetare a urmăririi penale în privința inculpatului Bejenaru Radic, mai mult, ordonanța de punere sub învinuire contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

- instanța de apel nu s-a expus și asupra faptului că organul de urmărire penală greșit a constatat precum că Bejenaru Radic, fiind în calitate de administrator al ÎI ”Străisteanu Daniela,, prin însușire ilegală a înstrăinat automobilul Opel Vectra, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu de 3.000 dolari SUA, or, dreptul de proprietate a familiei Străisteanu asupra automobilului menționat nu se confirmă prin actele de înmatriculare a acestuia.

- de către organul de urmărire penală nici de instanțele de judecată nu au fost respectate prevederile art. 22 alin. (2), 282 alin. (1), 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal.

Cu referire la episodul (din 26.04.2006 - 05.06.2006), recurentul și-a exprimat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor făcute de către instanța de apel în decizia sa, și anume probele conținute la materialele cauzei nu confirmă altceva decât faptul că Bejenaru Radic a activat în calitate de administrator al ÎI ”Străisteanu Daniela,, la centrul turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, or, prin înscrisul din materialele cauzei (vol. III, f.d. 24, 25), se confirmă transmiterea inculpatului anumitor sume de bani de 17.000 lei, 2.600 lei, 1490 lei, 5500 lei, în total suma de 35.080 lei, însă în ședința de judecată nu au fost administrate probe concludente care să confirme faptul că sumele de bani respective i-au fost transmise inculpatului anume pentru a cumpăra năvodul și acesta la rîndul său nu și-a onorat obligațiunile.

- între declarațiile martorilor sunt multe divergențe în sensul că, unii dintre ei confirmă faptul transmiterii banilor de către partea vătămată inculpatului iar nu au văzut năvodul pe teritoriul ÎI „Străisteanu Daniela”, iar alții declară că au văzut năvodul nou sau că cunosc faptul că inculpatul a cumpărat un năvod. În final, recurentul susține că vinovăția inculpatul pe acest capăt de învinuire nu a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate iar instanța de apel incorect a pronunțat o decizie de condamnare bazată pe presupuneri.

5.3. - *inculpatul Bejenaru Radic*, prin care fără a indica vreun temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar cu suplimente la el hotărârilor

judecătorești, solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, deoarece ambele instanțe au efectuat cercetarea judecătorească fără respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, fiind astfel încălcate prevederile art. 101; 414; 417 Cod de procedură penală.

În acest sens, inculpatul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii.

- instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile părții vătămate, menționînd că anterior acestui caz, în adresa procuraturii împotriva lui au fost înaintate mai multe plîngerii din partea părții vătămate care au fost soldate cu emiterea ordonanțelor de neîncepere, încetare și chiar refuz în pornirea urmăririi penale;

- instanțele de judecată au trecut cu vederea și simplul calcul matematic care a majorat suma prejudiciului cauzat părții vătămate, or, instanța de apel nu a luat în considerație că partea vătămată a dat depoziții contradictorii la fiecare etapă a procesului penal în privința sumei prejudiciului cauzat. Mai mult, instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei sale și declarațiile martorilor acuzării care sunt rudele apropiate ale părții vătămate Străisteanu N., Străisteanu G., Gîrju A., or, aceste declarații urmau a fi apreciate critic în coraport cu celelalte probe administrate în cauză;

- martorii acuzării la fel ca și partea vătămată au depus declarații, sensul cărora diferă și se combate de la o etapă a procesului penal la alta;

- în ce privește episodul cu sustragerea năvodului, a menționat că condamnarea lui pe acest capăt este una ilegală deoarece pe cauză sunt mai multe declarații ale martorilor care indică diferit la acest caz, toți au văzut transmiterea banilor individual pentru acest năvod, nu se indică concret cîți bani au fost transmiși, care anume bancnote, de care năvod era necesar de confecționat, lungimea, înălțimea lui, astfel, recipisa din materialele cauzei, nu coincide cu declarațiile martorilor pe dosar în ce privește data transmiterii banilor și anume, comparînd declarațiile martorilor acuzării cu înscrisurile din recipisă rezultă că ei nu puteau fi prezenți la transmiterea banilor pentru procurarea plasei pentru năvod;

- instanța de apel greșit a constatat în decizia sa numele inculpatului și anume în loc de Radic a indicat Petru;

- în privința episodului (din 05-09 septembrie 2006), a invocat că el a vîndut automobilul Opel Vectra deoarece era proprietatea sa, ceea ce a fost confirmat și de martorii Țîgîrleaș, Șvețov, Bejenaru P, Gîrlean, Spataru și Mațoc, mai mult, însăși partea vătămată l-a îndrumat să vîndă automobilul în cauză și să-i restituie datoriile vis-a-vis de cunoscuții inculpatului. În final inculpatul a mai invocat că nici instanța de fond nici cea de apel nu s-a expus asupra solicitărilor lui privind examinarea plîngerilor sale adresate organului de urmărire penală, și respectiv remise instanțelor pentru soluționare pe motiv, că cauza deja era pe rolul instanțelor de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit Curții Supreme de Justiție din 01.07.2014, au fost admise recursurile cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cauza a fost remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului Bejenaru Radic și admise apelurile procurorului și a părților vătămate Străisteanu Gheorghe și

Străisteanu Natalia, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

În baza art. 385 Cod de procedură penală, a fost micșorat termenul închisorii, pînă la 7 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88.320 lei.

7.1. La adoptarea soluției instanța de apel, analizînd în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a concluzionat că vinovăția inculpatului Bejenaru Radic a fost dovedită și acțiunile lui se încadrează în limitele art. 190 alin. (4) Cod penal – escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Astfel, instanța de apel a constatat în fapt că, Bejenaru Radic urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activînd în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela” cu adresa juridică s. Țigănești, r-nul Strășeni și avînd în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, care împreună cu actele era transmis lui pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscînd cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș Natalia, pe numele căreia era înregistrat automobil Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i da dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întîlnire cu ultima la 08.09.2006 pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism.

În vederea realizării intenției sale criminale, la 08.09.2006, întîlnindu-se cu cet. Bectaraș Natalia în apropierea biroului notarial privat ”Danu Inga”, situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentîndu-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î ST AJ 096 și înșelînd-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș Natalia să creadă în afirmațiile lui Bejenaru Radic și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la 09.09.2006, Bejenaru Radic, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, pe numele cet. Mațoc Maria, iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile intenționate ale lui Bejenaru Radic, părții vătămate Străisteanu Gheorghe ia fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 4.000 dolari SUA, care la momentul comiterii infracțiunii conform cursului valutar al B.N.M. echivala cu suma de 53.240 lei.

Tot Bejenaru Radic, urmărind scopul de profit și de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26.04.2006-05.06.2006 activînd în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gheorghe bani în sumă de 35.080 lei, cauzîndu-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Așadar, inculpatul Bejenaru Radic, i-a cauzat părții vătămate Străisteanu Gheorghe în

perioada 26.04.2006 - 05.09.2006, o pagubă în sumă de 88 320 lei, ce constituie proporții mari.

Astfel, necătfînd la faptul că inculpatul vina sa nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia se întemeiază pe următoarele probe:

- declarațiile părților vătămate Străisteanu Gheorghe, Străisteanu Natalia;
- declarațiile martorilor Străisteanu Daniela, Cîrjev Andrei, Patîrniche Anatol, Țîgîrlaș Garic, Bectaraș Gheorghe, Boța Radj, Străisteanu Natalia, Cotelea Oleg, Șevțov Stepan, Dinu Andrei, Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid, Gîrjev Daniela, precum și pe probele scrise ale cauzei penale, cum ar fi:
  - procura înregistrată de notarul Danu Inga cu nr. 205 la 15.01.2005, prin care Bota Radj, care acționa din numele lui Bectaraș Natalia i-a încredințat lui Străisteanu Gheorghe sau Străisteanu Natalia conducerea cu drept de deplasare peste hotare, vînzarea, donația, schimbul, a da în gaj sau cu drept de locațiune ... mijlocul de transport "Opel Vectra" cu n/î ST AJ 096 ... Procura fiind valabilă pînă la data de 12.11.2007 (vol. I, f.d.58);
  - procura înregistrată de notarul Danu Inga cu nr. 6033 la 08.09.2006, prin care Bectaraș Natalia l-a împuternicit pe Bejenaru Radic să încheie acte juridice (vînzarea, contract de comodat, contract de locațiune) pe mijlocul de transport "Opel Vectra" cu n/î ST AJ 096... Procura fiind valabilă timp de trei ani cu drept de substituie N.1, (vol. I, f.d. 59);
  - cererea depusă de Bectaraș Natalia notarului Danu Inga, înregistrată cu nr. 6618 la 26.09.2006, prin care s-a solicitat anularea procurii nr. 6033 la 08.09.2006 eliberată lui Bejenaru Radic (vol. I, f.d.61);
  - pașaportul tehnic eliberat la 09.09.2006 lui Mațoc Maria pe autoturismul de modelul "Opel Vectra", de culoare roșie, cu n/î C LJ 907 (vol. I, f.d.69);
  - copia pașaportului tehnic eliberat pe numele lui Bectaraș Natalia pe automobilul model "Opel Vectra" cu n/î ST AJ 096 la 14.01.2004 (vol. I, f.d.168);
  - copia autentificată a chitanței nr. 037881 din 22.11.2005 Centrul tehnic și transport al DGLDA al MAI al RM, conform căreia pentru parcare automobilului de model "Opel Vectra" s-a achitat suma de 684,99 lei (vol. VI, f.d.30);
  - procesul-verbal din 11.08.2010 de ridicare a înscrisului și înscrisul și înscrisul, prezentat de către Străisteanu Gheorghe ca dovadă a primirii banilor de către Bejenaru Radic. Conform înscrisului prezentat, lui Bejenaru Radic i s-a achitat suma de 17000 fără indicarea datei, de două ori suma de 2600 fără indicarea datei, 1490 lei la data de 22.05.2006, suma de 5890 la data de 05.07.2006 și suma de 5500 la data de 24.07.2006, iar la data de 26.04.2006 a achitat 100 dolari datorie și a mai achitat 200 pentru plasă și 700 pentru plasă (vol. III, f. d. 24, 25);
  - conținutul raportului de expertiză grafologică nr. 2670 din 29 octombrie 2010, prin care s-a constatat, că semnăturile ce se află în rubrica „semnăturile despre primire din înscrisul prezentat de către Străisteanu Gheorghe ca dovadă a primirii banilor de către Bejenaru Radic au fost efectuate de către Bejenaru Radic (vol. III, f.d.73-76).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că probele expuse supra, confirmă că inculpatul Bejenaru Radic a dobîndit ilicit bunurile părții vătămate Străisteanu Gheorghe prin înșelăciune și abuz de încredere, cauzîndu-i daune în proporții mari, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că faptul că inculpatul nu recunoaște vina sa în cele incriminate, nu poate servi ca temei pentru achitarea ori încetarea procesului penal în privința sa, din moment ce probele cercetate în coroborare dovedesc vina inculpatului în cele

incriminate, motiv din care argumentele aduse referitor la nevinovația sa se resping ca afirmative.

Argumentele făcute de avocatul inculpatului privind încetarea procesului penal pe episodul însrăinării automobilului, deoarece există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, instanța de apel le-a considerat nefondate, deoarece din materialele cauzei, rezultă că ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 30.11.2006, ca și ordonanța de încetare a urmăririi penale din 06.06.2008, au fost anulate prin ordonanța procurorului Procuraturii Anticorupție din 27.03.2008. Ulterior, în baza ordonanței din 01.11.2008, Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire pe art. 195 alin. (1) Cod penal, iar mai târziu, la 21.06.2011, lui Bejenaru Radic i s-a înaintat învinuire în sensul agravării, conexîndu-se două episoade și învinuindu-l pe art. 190 alin. (4) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Prin urmare, ambele episoade au fost comise în aceeași perioadă și inculpatul a urmărit același scop, acuzarea a solicitat ca el să fie tras la răspundere penală pe art. 190 alin. (4) Cod penal, adică pe ambele episoade.

Din materialele cauzei, rezultă că ordonanțele menționate supra au fost anulate în conformitate cu legile în vigoare, iar pornirea urmăririi penale pe episodul dat, a fost generată de apariția unor circumstanțe noi descoperite în cauză, care confirmă vinovația inculpatului Bejenaru Radic.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de faptul că inculpatul Bejenaru Radic este fără antecedente penale și această circumstanță a generat aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen mai aproape de limita minimă.

Totodată, instanța de apel a constatat încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei penale date. Astfel, cauza dată s-a aflat pe rolul instanțelor judiciare din anul 2008 pînă în anul 2015. Din acest motiv, instanța de apel a aplica în privința inculpatului prevederile art. 385 Cod de procedură penală și ea fost micșorat termenul pedepsei cu închisoarea stabilită în privința inculpatului Bejenaru Radic, iar admiterea acțiunii civile cu încasarea de la Bejenaru Radic în folosul lui Străisteanu Gheorghe a sumei de 88.320 cu titlu de prejudiciu material îi va aduce părții vătămate satisfacție echitabilă în raport cu circumstanțele infracțiunii.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

8.1. - *inculpatul Bejenaru Radic*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar cu suplimente la el hotărîrile judecătorești, solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie achitat, invocînd că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- în instanța de apel, la ședința din 26.05.2015, a solicitat audierea pe viu a martorilor acuzării și anume: Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid și cercetarea probelor noi-martorii Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin, însă instanța de apel a respins această solicitare pe motiv că Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid au fost audiați în prima instanță, iar martorii Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin nu au fost audiați în prima instanță. Consideră, că prin refuz i-a fost încălcat dreptul la apărare;

- rejudecînd cauza, nu au fost supuse verificării probele apărării, declarațiile martorilor acuzării urmează a fi apreciate critic;

- instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă declarațiilor inculpatului, prin care se confirmă nevinovăția acestuia, astfel s-a dat o prioritate nefondată probelor acuzării în detrimentul probelor apărării;

- instanța de apel a acordat prioritate declarațiilor părții vătămate și martorilor acuzării, fără a intra în esența declarațiilor inculpatului;

- la 16.12.2015, în ședința de judecată, fiind bolnav, a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată, instanța de apel a respins demersul și nu s-a expus asupra acestuia.

8.2. - *avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului Bejenaru Radic*, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În recursurile declarate recurentul a indicat următoarele motive:

- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate inculpatului;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, și anume, hotărârii de condamnare a fost bazată pe presupuneri;

- instanța de apel și-a adoptat decizia fără respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, bazându-se doar pe probele acuzării, neluând în considerație probele apărării;

- la emiterea sentinței, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor, când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă;

- a fost încălcat Protocolul adițional nr.7 la C.E.D.O, art. 4 unde se prevede că nici o persoană nu poate fi urmărită sau pedepsită penal de jurisdicția aceleiași stat pentru săvârșirea unei infracțiuni, pentru care a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărâre definitivă, conform legii și procedurilor penale ale aceluși stat;

- nici de către organul de urmărire penală, nici de către instanțele de judecată nu au fost respectate prevederile art. 275 alin. (1) pct. 7), 8) Cod procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal, în sensul ilegalității ordonanțelor procurorilor prin care au fost anulate ordonanțele de încetare a urmăririi penale precum și de neîncepere a urmăririi penale în privința inculpatului Bejenaru Radic, și ilegalitatea ordonanței de punere sub învinuire care contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

9. Pe marginea recursurilor declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul Crijanovschi Serghei, a prezentat referință, în care a pledat pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că recurenții solicită reaprecierea probelor, iar aprecierea probelor ține de competența instanțelor de fond și de apel și astfel nu poate constitui temei pentru recurs.

10. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acestea urmează a fi admise, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

Verificînd legalitatea deciziei atacate în baza motivelor invocate de recurenți, Colegiul penal lărgit reține, că în speța dată sa constatat încălcarea dreptului inculpatului, prevăzut de art. 6 § 3 lit. c) C.E.D.O. de a se apăra el însuși.

Din materialele cauzei Colegiul penal lărgit constată, că din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 16.12.2015 (f.d. 185-186, vol.VIII), rezultă că inculpatul Bejenaru Radic a înaintat un demers, prin care a solicitat amînarea ședinței de judecată pentru o altă dată, pe motiv că în timpul ședinței starea sănătății acestuia s-a înrăutățit, însă instanța de apel a ignorat demersul înaintat, fără să se pronunțe pe el, ulterior s-a retras în camera de deliberare, după care a pronunțat dispozitivul deciziei, fără a-i acorda inculpatului cel din urmă cuvînt, ceea ce constituie o încălcare gravă a prevederilor art. 413 alin. (7) Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel nu a ascultat poziția inculpatului asupra învinuirii, mai mult ca atît, că inculpatul a declarat că nu-i de acord cu poziția avocatului său.

Art. 413 alin. (7) Cod de procedură penală, stipulează că „inculpatul are cel din urmă cuvîntul”.

În aceeași ordine de idei, cel din urmă cuvînt reprezintă etapa finală cu care se termină ședința de judecată în instanța de apel, inculpatul avînd posibilitatea să-și exprime liber și public poziția pe învinuirea înaintată și sentința atacată. Inculpatul trebuie să vorbească personal, întrucît dreptul la cel din urmă cuvînt este personal.

Mai mult de atît, inculpatul a comunicat instanței de apel că nu este de acord cu susținerile verbale ale apărătorului său și dorește să-și expună personal părerea asupra fondului cauzei, (f.d.186, vol.III) după lecuire, îl dorea capul și inima tare.

Circumstanțele expuse atestă că, instanța de apel i-a încălcat grav dreptul inculpatului la apărare, prin faptul că nu ia acordat posibilitatea personal să-și exprime poziția în legătură cu învinuirea adusă sau asupra oricăror altor aspecte legate de cauză.

Totodată, din actele anexate la recursul ordinar, Colegiul penal lărgit constată că prin documentele eliberate de Spitalul clinic municipal „Sfînta treime”, trimitere-extras din 16.12.2015 și prin trimitere-extras din 16.12.2015 a medicului de familie Arhip Silvia, se constată că tensiunea arterială a inculpatului Bejenaru Radic la 16.12.2015 constituia indicii 180/100, astfel, se confirmă faptul că în ședința de judecată a instanței de apel din 16.12.2015 inculpatul Bejenaru Radic era bolnav, avînt tensiunea arterială esențial mărită, fiindu-i stabilit tratament ambulatoriu.

La fel, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat pe demersul de amînare a ședinței și nu a motivat respingerea demersului inculpatului Bejenaru Radic privind amînarea ședinței de judecată pentru o altă dată, pe motiv că în timpul ședinței de judecată starea sănătății acestuia s-a înrăutățit, ceea ce echivalează cu examinarea superficială a cauzei în instanța de apel, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Astfel, se impune soluția admiterii recursurilor părții apărării, casării totale a deciziei instanței de apel din 16.12.2015, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

11. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpatul Bejenaru Radic și de către avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului Bejenaru Radic, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015 în cauza penală privindu-l pe **Bejenaru Radic Vasile**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **06 octombrie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru